

VÁLASZADÓ

2019/8 augusztus

Számlamegőrzési kötelezettség

Katás adózás – katás nyugdíj

Üzleti utazás költségelszámolása

Változnak az ekáer szabályai

Kérdések és válaszok

ADÓ
2019

8

Kedves Olvasó!

Az elektronikus adatszolgáltatás bevezetésével, valamint az elektronikus számlázás elterjedésével érdemes áttekinteni a számlák megőrzésével kapcsolatos kötelezettségeket. Cikksorozatunkban mind a papíralapú, mind az elektronikus számlák megőrzésével kapcsolatos szabályok összefoglalására kísérletet teszünk.

Magyarországon a vállalkozások több mint kétharmada családi tulajdonban van, a munkavállalók felét ők foglalkoztatják, mégsem jellemző rájuk a jövőtervezés. Ha meghal a cégalapító – vagy betegség, baleset miatt cselekvőképtelen lesz –, az egyenlő a vállalkozás halálával, a munkavállalók elbocsátásával. Cikkünkben ötleteket adunk arra, miképpen lehet áthidalni a nem várt eseményeket.

A nyár a pihenés, feltöltődés időszaka, de a munka ekkor sem áll meg. A munkavégzéssel összefüggő utazás adózási szempontból különös jelentőséggel bír, ugyanis üzleti utazás költségeit abban az esetben lehet adó megfizetése nélkül elszámolni, ha az utazás nem a magánszemély személyes vagy családi szükségleteinek kielégítését szolgálja.

A kisadózók társadalombiztosítási ellátásával több írásunkban foglalkoztunk már. Ezúttal a témára egy olvasónk kérdése kapcsán térünk vissza, aki a „Katásként is gondoljon a nyugdíjas évekre!” című, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) által küldött tájékoztató levél alapján kérte a kisadózó jogosultsági idejével összefüggő agyáának eloszlását.

Az adózás rendjéről szóló törvény módosításával több ponton is változnak 2020. január 1-jétől az ekáer-kötelezettségre vonatkozó szabályok.

általános szabályokat ismertetjük, majd a következő részekben a papíralapú, illetve az elektronikus dokumentumok archiválására vonatkozó speciális szabályokat tekintjük át.

Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (áfatörvény) a számlával kapcsolatos kötelezettségek között rögzíti (168/A § 1–2. bekezdések), hogy a számla kibocsátásának időpontjától a számla megőrzésére vonatkozó időszak végéig biztosítani kell a számla eredetének hitelességét, adattartalma sértetlenségét és olvashatóságát. Ennek bármely olyan üzleti ellenőrzési eljárással eleget lehet tenni, amely a számla és a termékértékesítés vagy a szolgáltatásnyújtás között megbízható ellenőrzési kapcsolatot biztosít.

A számlák megőrzési kötelezettségéről rendelkezik még a 23/2014. NGM-rendelet (a számla és a nyugta adóigazgatási azonosításáról, valamint az elektronikus formában megőrzött számlák adóhatósági ellenőrzéséről).

Az elektronikus archiválás alapszabályait pedig a digitális archiválás szabályairól szóló 1/2018. ITM-rendelet határozza meg. Gyakorlatilag ez a három jogszabály – kiegészülve az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) vonatkozó rendelkezéseivel – jelöli ki az alapelveket a számlák megőrzését, archiválását illetően. (Cikksorozatunkban az archiválás és a megőrzés fogalmakat – a kialakult jogértelmezési gyakorlatnak megfelelően – szinonimaként használjuk, de érdemes rögzíteni, hogy a jogszabályok valójában a megőrzésre és nem az archiválásra vonatkozó szabályokat határozzák meg.)

A számlákat két csoportba lehet sorolni megjelenési formájuk alapján. Az áfatörvény 174. paragrafusa szerint a számla lehet elektronikus vagy papíralapú. Mindkét megjelenési formára vonatkoznak ugyanakkor a fent ▶

Számlamegőrzési kötelezettség – általános szabályok

Az elektronikus adatszolgáltatás bevezetésével, valamint az elektronikus

számlázás elterjedésével érdemes áttekinteni a számlák megőrzésével kapcsolatos kötelezettségeket. Cikksorozatunkban mind a papíralapú, mind az elektronikus számlák megőrzésével kapcsolatos szabályok összefoglalására kísérletet teszünk. Az első cikkben az

adózóna

7 héten keresztül
minden héten kisorsolunk
3 db függőágyat és
3 db natúrkozmetikai csomagot.

ismertetett általános követelmények, azaz a megőrzési időszak végéig biztosítani kell a számla eredetének hitelességét, adattartalmának sértetlenségét és olvashatóságát.

Mit jelentenek ezek a fogalmak?

Az „**eredet hitelessége**” a termékét értékesítő, a szolgáltatást nyújtó, illetve a számlát kibocsátó azonosságának biztosítását jelenti (áfatörvény 259. § 6/A pont).

Az „**adattartalom sértetlensége**” azt jelenti, hogy a számlának az áfatörvény szerinti tartalmát nem változtatták meg (áfatörvény 259. § 1/A pont).

A **számla olvashatósága** pedig azt jelenti, hogy a számlának az ember számára – alapos vizsgálat illetve magyarázat nélkül – olvashatónak kell lennie.

A fenti három feltételt a megőrzési kötelezettség végéig biztosítani kell. A megőrzési kötelezettség időtartamát az áfatörvény és az Art. tisztázza. Az áfatörvény az okiratok megőrzése cím alatt az alábbiakat tartalmazza:

„179. § (1) Minden személy, szervezet, aki (amely) e törvényben szabályozott jogot gyakorol, illetőleg akire (amelyre) e törvény kötelezettséget állapít meg, köteles az adómegállapítás hiánytalan és helyes volta ellenőrizhetőségének érdekében az általa vagy nevében kibocsátott, valamint a birtokában levő vagy egyéb módon rendelkezésére álló okiratot legalább az adó megállapításához való jog elévüléséig megőrizni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti megőrzési kötelezettség papír alapú okirat esetében a kibocsátásra kötelezett részéről a másodlati példányra, a befogadó részéről az okirat eredeti példányára, vagy – ha azt e törvény nem zárja ki – eredeti példány hiányában annak hiteles másolatára vonatkozik. A megőrzési kötelezettség teljesíthető a papír alapon kibocsátott okirat elektronikus formában történő megőrzésével is. Elektronikus okirat kizárólag elektronikus formában őrizhető meg.

A kötelezettség teljesítését nem befolyásolja az elektronikus okirat formátumának a 168/A paragrafusban foglalt követelményeknek megfelelő megváltoztatása. A megőrzési kötelezettség elektronikus formában történő teljesítése esetén az adó-

alanynak elektronikusan kell megőriznie a számla eredetének hitelességét, adattartalma sértetlenségét biztosító adatokat is.

(3) Törvény az (1) bekezdéstől eltérően az okirat megőrzésére hosszabb határidőt, illetőleg jogszabály az okirat megőrzésének feltételeire és módjára további rendelkezéseket is megállapíthat.”

Az Art. rendelkezései szerint az iratokat az adózónak a nyilvántartás módjától függetlenül az adó megállapításához való jog elévüléséig kell megőriznie [Art. 78. § (3) bekezdés]. Az elévülés az ötödik év vége, amelyet annak a naptári évnek az utolsó napjától kell számítani, amelyben az adóról bevallást, bejelentést kellett volna tenni, illetve az adót meg kellett volna fizetni [Art. 202. § (1) bekezdés].

Azaz például havi áfabevalló esetén a 2019. év végén a 2013. decemberi áfabevallástól a 2014. novemberi áfabevallásig tartó időszak évül el, hiszen az ezen időszakokról szóló bevallás határideje a 2014-es évben volt, amelynek utolsó napjától számított ötödik év vége 2019. december 31-e. (A bizonylatok megőrzéséről egyébként rendelkezik még a számviteli törvény is, de jelen cikkben a számviteli előírások ismertetésére nem térünk ki.)

Az áfatörvény tehát előírja, hogy a megőrzési kötelezettség végéig biztosítani kell a három feltételt: a számla eredetének hitelességét, a tartalom sértetlenségét és az olvashatóságát. Ezen túl a fent idézett jogszabályhely előírja, hogy a követelményeknek bármely olyan üzleti ellenőrzési eljárással eleget lehet tenni, amely a számla és a termékértékesítés vagy a szolgáltatásnyújtás között megbízható ellenőrzési kapcsolatot biztosít.

Érdekes kérdéseket vet fel ezen szabály értelmezése: hogyan lehetséges egy számla és az alapját képező ügylet közötti üzleti eljárással biztosítani a számla eredetének hitelességét, adattartalmának sértetlenségét és olvashatóságát, ráadásul a megőrzési kötelezettség végéig? A szerző véleménye szerint a jogszabályhely két bekezdését együttesen igen nehéz értelmezni, a (2) bekezdés igazából nem az (1) bekezdést magyarázza, hanem sokkal inkább egy teljesen új

feltételt határoz meg a számlázás vonatkozásában.

A számla, nyugta kibocsátásának alapvető szabályai 2019 címet viselő NAV tájékoztató szerint az áfatörvényben megjelölt üzleti ellenőrzési eljárás megnevezés széles körű fogalmat takar. Üzleti ellenőrzési eljárás alatt olyan eljárás értendő, melyet az adóalany a számlának a saját pénzügyi követelésével, illetve kötelezettségével történő összevetése érdekében alkalmaz.

Az üzleti ellenőrzési eljárás fontos aspektusa, hogy a számlát az üzleti és számviteli folyamaton belül ellenőrzik (nem pedig független, önálló dokumentumként kezelik). Az adóalany az általa választott/kidolgozott üzleti ellenőrzési eljárás során, a saját érdekében számlakibocsátóként és számlabefogadóként is elsődlegesen azt ellenőrzi, hogy a számla lényegében megfelelő-e, azaz hogy a számlában feltüntetett ügylet ténylegesen a feltüntetett mennyiségben és minőségben teljesült-e. Számlabefogadóként továbbá azt is vizsgálja, hogy a számla kibocsátójának ténylegesen a feltüntetett fizetési igénye van-e, az általa megadott bankszámlaszám megfelelő-e, hogy valóban csak azokat a számlákat egyenlítsé ki, amelyek kiegyenlítésére kötelezett.

A fenti magyarázatból látható, hogy az „üzleti ellenőrzési folyamat” leírásának igazából nem sok köze van az archiváláshoz, sokkal inkább a számlakibocsátás és -befogadás folyamatának egyébként gazdaságilag racionális és teljesen jogos (bár törvényi szabályozást nem is igazán igénylő) előírásait tartalmazza. El kell tehát jutnunk arra a következtetésre, hogy valószínűleg megsérti az archiválási kötelezettségét az az adóalany, aki (a nyelvtani értelmezés szabályát követve) úgy kezeli az áfatörvény 168/A paragrafusának előírásait, hogy tényleg bármilyen üzleti ellenőrzési eljárással eleget tehet az archiválási szabályoknak, amely a számla és az ügylet között „megbízható ellenőrzési kapcsolatot biztosít”.

A fent ismertetett rendeletek és a rendelkezésre álló jogértelmezések egyértelművé teszik, hogy az archiválási szabályokat nem a fenti „üzleti ellenőrzési eljárással” kell megvalósítani, hanem azok minden körülmények között kötelezik az adóalanyt a három ►

feltétel (a számla eredetének hitelessége, adattartalmának sértetlensége és olvashatósága) biztosítására a számlamegőrzési kötelezettségének teljes időtartamában.

Az általános szabályok ismertetéséhez hozzátartoznak még az Art. bizonylatok megőrzésével kapcsolatos következő rendelkezései (Art. 78. §):

„(1) Az [...] iratokat az ezek vezetésére kötelezett adózó az adóhatósághoz bejelentett helyen köteles őrizni.

(2) Az iratokat a könyvelés, feldolgozás időtartamára más helyre lehet továbbítani, az adóhatóság felhívására azonban azokat három munkanapon belül be kell mutatni. [...]

(8) Az (1)–(6) bekezdésben foglalt kötelezettség az iratok eredeti példányára, vagy – ha azt jogszabály nem zárja ki – eredeti példány hiányában a jogszabályban előírt módon, elektronikus úton előállított hiteles másolatára vonatkozik. Az adóigazgatási eljárásban az irat eredeti példánya – ha annak megőrzését jogszabály nem írja elő, és adózó azzal nem rendelkezik – nem kérhető.

(9) Ha az adózó a bizonylatot, könyvet, nyilvántartást online hozzáférést biztosítva, elektronikusan őriz meg, köteles ellenőrzés esetén az adóhatóság részére az elektronikus hozzáférést, letöltést biztosítani.”

A fenti előírások – nyilván a jogszabály jellegéből kiindulva – az adóhatósági ellenőrzés garanciális szabályait ismertetik, azaz azt teremtik meg, hogy az adóhatóság képes legyen ellenőrizni az adóalany által megőrzött bizonylatokat. Fontos látni, hogy már az Art. is külön előírásokat fogalmaz meg a papíralapú és az elektronikus úton megőrzött bizonylatok vonatkozásában, utalva arra is, hogy a papíralapú dokumentumokat is meg lehet őrizni elektronikus úton [Art. 78. § (8) bekezdés].

A cikksorozat következő részében ezt a témát taglaljuk. Elsőként tisztázzuk, mit jelent a papíralapú és az elektronikus bizonylat, majd ismeretjük, hogyan lehet a papíralapú bizonylatokat akár papíralapon, akár elektronikus úton megőrizni.

dr. Kelemen László
adószakértő, jogász

OLVASSA EL kapcsolódó cikkeinket is!

Megőrzési kötelezettség papíralapú számláknál

Elektronikus számlák megőrzése

Számlák megőrzése – áttekintő táblázatokkal

Ismerd meg a bitcoin és a kriptopénzek világát!

Mire jók a kriptopénzek,
és merre tart
a kriptopénzpiac?

Mi a bitcoin és az altcoin?

Hol fizethetünk,
és hogyan kereskedhetünk
kriptopénzzel?

Mit csinálnak
a kriptopénzbányászok?

Miért forradalmi jelentőségű
a blokklánc-technológia?

webshop: hvgkonyvek.hu

Teljes választék – folyamatos kedvezmények.

@hvgkonyvek

hvg könyvek

Az vagy, amit olvasol.

Igy élheti túl a vállalkozás a tulajdonos halálát

Magyarországon a vállalkozások több mint kétharmada családi tulajdonban van, a munkavállalók felét ők foglalkoztatják, mégsem jellemző rájuk a jövőtervezés. Ha meghal a cégalapító – vagy betegség, baleset miatt cselekvőképtelen lesz –, az egyenlő a vállalkozás halálával, a munkavállalók elbocsátásával. Cikkünkben ötleteket adunk arra, miképpen lehet áthidalni a nem várt eseményeket.

A hagyatéki eljárás legalább 6-12 hónapra blokkolja a cég működését, ezt az időt pedig egy cég sem éli túl tulajdonos vagy ügyvezető nélkül. Nem ritka, hogy ennyi idő alatt megjelennek az üzleti keselyűk, na meg az adóhatóság, valamint a hitelező bankok is felmondják a szerződéseket.

A megoldás igen sokrétű és egyszerű lenne, ha átalakulna a szemlélet, és gondolnának a tulajdonosok cég és a családjuk jövőjére. Ez a szemlélet vonatkozhatna az államra is, hiszen ha több figyelmet kapna ez a kérdés, a cég megszűnése helyett folyamatos adóbevétellel lehetne számolni.

Problémák az ügyvezető halála esetén

A családi tragédia feldolgozása mellett az örökösöknek gyorsan kell cselekedniük, ha meg akarják menteni, tovább akarják vinni a családi vállalkozást. Az ügyvezető vagy a tulajdonos elhalálása esetén azonnali megoldásra van szükség, a cég ügyvezető nélkül működésképtelen. Tapasztalatok azt mutatják, hogy maximum 1 hónapig élheti túl a vállalkozás ügyvezetés nélkül. Ha a bt. kül- vagy beltagja elhalálozik, és 6 hónapon belül nincs új tag, akkor a társaság a törvény által megszűnik (semmilyen jogi eljárással nincs visszaút).

Jelenleg Magyarországon olyan hivatali nehézségekbe ütköznek az örökösök, amelyek állami segítséggel könnyen kiküszöbölhetők lennének. Sajnálatos módon a hagyatéki vagyon önkormányzati, majd közjegyzői leltározása nagyon lassú (Budapesten minimum 6 hónap, de 1 év is lehet a legegyszerűbb hagyatéki ügyben). Működésképtelen cég esetén azonnal megjelenik a bank, és visszakéri a hitelt, megjelennek az üzleti keselyűk (üz-

leti partnerek), és elmarják a cég piacát, és megjelenik a NAV is, hiszen elmarad az adófizetés, így jöhet az adóellenőrzés. Az örökösöket az illetékesek nem tájékoztatják a teendőkről, így az ügyvezető halálával a cég is elenyészik.

Előrelátó ötletek a cég életben maradásához

Pót ügyvezető kinevezése: Egy nagyvállalat – 100 munkavállalóval, jelentős adóteljesítménnyel – vezetője meghalt. A bajban óriási szerencse volt, hogy az elhunyt ügyvezető, egyben a cég egyedüli tulajdonosa gondolt arra az esetre, ha nem tudna eljárni a cég ügyeiben, ezért kinevezte a feleségét „pót” ügyvezetőnek. Így ameddig le nem zajlott a hosszú hagyatéki eljárás, illetve a család eldöntötte, ki viszi tovább a vállalkozást, addig a feleség el tudott járni a cég ügyeiben. Gondoljunk csak bele, mi történt volna a céggel, ha akár egy hétig is ügyvezető nélkül maradt volna. Hogyan tudott volna adót, bért fizetni? Ki tudott volna banki utalásokat intézni?

Családi alkotmány elkészítése:

Ez a fogalom Magyarországon még igen újnak számít, de a nyugati államokban már bevált és elfogadott. Ha családi vállalkozásról beszélünk, a család tagjai egymással szerződést kötnek, amelyben lefektetik a vállalat felépítését, a családi vagyon megtartására vonatkozó legfőbb szabályokat. De olyan részletszabályokat is rögzítenek, mint hogy hány havonta üljön össze a családi tanács, vagy éppen milyen összegeket fordíthat a vállalkozás az egyes családtagok taníttatására. A családi alkotmányok szabályait megerősítik olyan ügyvédi dokumentumokkal, amelyek biztosítják annak kikényszeríthetőségét. Így például, ha rendelkezik a családi alkotmány arról, hogy ki legyen az örökös, akkor arról végrendeletet is készül; ha a vállalatirányítással kapcsolatos nagyobb döntések születnek, akkor módosul a társasági szerződés stb.

Halál esetére szóló ajándékozás:

Ha a cég tulajdonosa tudja, hogy kinek akarja továbbadni a céget – és ezt az „örökös” is örömmel fogadja –, akkor mindenképp javasolt a halál esetére szóló ajándékozás. Ebben az esetben a halál bekövetkezésekor azonnal megkapja a megajándékozott a céget, mindenféle hosszas hagyatéki eljárás nélkül.

Jó, ha van egy „jobbkez”: Szerencsés helyzetben van az ügyvezető, ha van egy „jobbkeze”. Érdemes törekedni rá, hogy minden vállalkozásban legyen valaki, aki ismeri a cég mindennapjait, tudja, kinek mi a dolga a vállalkozásban, esetleg képes az ügyvezetőt helyettesíteni. Ha van egy „jobbkez”, akkor sokkal valószínűbb, hogy egy cég túl tudja élni vezetője elhalálozását, cselekvőképtelenné válását.

Írni, írni, írni! A jó vezetőnek a céggel kapcsolatos folyamatokat le kell írnia. Ekkor szokták megkérdezni az ügyvezetőt: „akkor most adminisztráljak, vagy céget vezessek?”. Sajnos az adminisztráció elengedhetetlen. Szükséges leírni, kinek mi a feladata, rögzíteni a vállalkozási struktúra menetét, a cég mindennapi tevékenységének folyamatát. Előfordult, hogy az ügyvezető még a vállalkozás 5-10 éves stratégiai tervét is leírta, amely óriási segítség volt az örökösnek, amikor hirtelen egy vállalat élén találta magát.

Ügygondnok: Ha már bekövetkezett a baj, és nincs ügyvezetője a vállalkozásnak, akkor az illetékes jegyzőtől és közjegyzőtől azonnal kérni lehet ügygondnok kirendelését, aki el tud járni a cég ügyeiben addig, ameddig nincs örökös.

Lehetőséget kínál még a megoldásra a bizalmi vagyonkezelés és a családi alapítvány. Családi alapítvány az alapító által rendelt vagyon kezelésére és az abból származó jövedelemnek az alapító okiratban megjelölt feladatok megvalósítására, valamint a kedvezményezettként megjelölt személy, illetve személyek javára történő vagyonjuttatás céljából alapítható.

Mit tehetne az állam, hogy ne enyészzen el egy vállalat haláleset miatt?

Az állami hivatalnokok szétárják a karjukat, mondván: „ha te nem teszel meg mindent a céged jövőjéért, én mit tehetnék?”. Mennyiben állami feladat gondoskodni egy elhunyt cégéről?

Mindenképpen közös feladat, hiszen ha évekig folyik egy hagyatéki eljárás, akkor jelenleg valóban csak akkor lehet megmenteni egy céget, ha a vezető jó előre mindenről gondoskodott.

Az állam viszont nagyon is sokat tehetne. Amikor elhalálozik valaki, az utolsó lakóhelye szerinti önkormány- ▶

zat jegyzője készíti el a hagyaték leltár-
rozását. Az ügyintézőknek 30 napjuk
van a leltár elkészítésére. A gyakorlat-
ban ez úgy zajlik, hogy az önkormány-
zat jegyzője kiküldi a közeli hozzátar-
tozóknak egy listát, amelyet kitöltve
vissza kell küldeni. A probléma az,
hogy minden önkormányzat hagyatéki
leltárlistája más és más, továbbá sem-
milyen tájékoztatót nem küldenek ki az
örökösöknek. Az ügyintézők sokszor
még a 30 napos határidőt sem tartják
be, hónapokkal túllépik azt. A hagy-
atéki leltárak hiányosak, az ügyintézők
nem néznek utána a közhiteles nyil-
vántartásoknak.

Az illetékes államtitkárságnak el-
küldött javaslatunk szerint első lépés-
ként fontos lenne, hogy az örökösök
kapjanak egy tájékoztatót a hagyatéki
leltár mellé arról, milyen lehetőségeik
vannak a hagyatéki eljárásban, példá-
ul hogy kérhetik ügygondnok kirende-
lését, így a cég azonnal működőké-
pes lehet. Lehetne arról egy rubrika is
a hagyatéki leltárban – a hagyatéki el-
járásról szóló törvény kibővítésével –,
hogy kérik-e az örökösök ügygondnok
kirendelését. Ha kérik, akkor 8 napon
belül kirendelhetné a jegyző a várható
örökös ügygondnoknak, aki korláto-
zott jogokkal működtethetné a céget.

Az örökösök az önkormányzati
hivatalnokokkal találkoznak először,
tőlük érdeklődnek, mit tehetnének,
hogy a cégnek gyorsan ügyvezetője
vagy új tagja legyen, azonban az ön-
kormányzati dolgozók ebben nem
tudnak tanácsot adni. Szakszerűbb
tájékoztatással, a hagyatéki ügyinté-
zők képzésével a családi vállalkozá-
sok nem válnának életképtelenné az
ügyvezető/tag halálával.

Azért is fontos lenne, hogy az örö-
kösök már a hagyatéki leltározáskor
tájékoztatást kapjanak a jogaikról,
mert a közjegyzővel általában csak
a haláleset után hónapokkal találko-
znak, és akkor sem biztos, hogy min-
denről felvilágosítást kapnak.

dr. Szeiler Nikolett
ügyvéd, adótanácsadó

Üzleti utazásnak álcázott nyaralás: így adóznak az egyes juttatások

A nyár a pihenés, feltöltődés időszaka, de a munka ekkor sem áll meg. A munkavégzéssel összefüggő utazás adózási szempontból különös jelentőséggel bír, ugyanis üzleti utazás költségeit abban az esetben lehet adó megfizetése nélkül elszámolni, ha az utazás nem a magán-személy személyes vagy családi szükségleteinek kielégítését szolgálja.

A személyi jövedelemadóról szóló tör-
vény (szja-törvény) szerint üzleti uta-
zásnak az a kifizető tevékenységével
összefüggő utazás tekinthető, amely-
nél a vonatkozó dokumentumok és
körülmények (szervezés, reklám, hir-
detés, útvonal, úti cél, tartózkodási
idő, a tényleges szakmai és szabad-
időprogram aránya stb.) valós tartal-
ma alapján megállapítható, hogy az
utazás nem látszólagos.

A fogalomból is következik, hogy
a számlákon kívül nagy jelentőséggel
bír a dokumentumok, feljegyzések, le-
velezések, árajánlatok stb. megőrzése.
A cég által finanszírozott utazásoknál
a kiküldetés során összegyűjtött bi-
zonylatok könyvelésekor döntést kell
hozni mely kiadások adómentesek,
és melyek után kell adót fizetni, és az
sem mindegy, hogy kinek. Ez azt je-
lenti, hogy a kifizetőnek a kiküldetés
elejétől a végéig vizsgálnia kell, hogy
a leadott bizonylatok, számlák, a ki-
küldetés célja, a kiküldetésen felme-
rülő programok, (üzleti tárgyalás, kon-
ferencia, reprezentációs vendéglátás
stb.) milyen mértékben valósítja meg
a munkavégzést a kifizető tevékeny-
sége érdekében, és milyen arányban
tartalmaz szórakoztatást célzó prog-
ramokat.

Az adókötelezettséget egy kép-
zeletbeli esetből kiindulva vizsgáljuk
meg. A munkáltató nyelvtanulás cél-
jából elküldi a dolgozót egy londoni
nyelviskolába, mert a munkájához

szükséges a nyelvtudás. Az oktatás
időtartama három hét, de a munkálta-
tó hozzájárul, hogy azt követően még
egy hosszú hétvégét a munkavállaló
Angliában tartózkodjon. Az utazás
utolsó hetében csatlakozik a munka-
vállalóhoz a barátja, amiről a munkál-
tónak nincs tudomása.

Dokumentumok: szálloda-foglalás,
szállásról számla, repülőjegy vásár-
lása, nyelvtanító céggel folytatott le-
velezés, az oktatásról kiállított szám-
la, a dolgozó levelezése a főnökével,
melyben engedélyezi a hazafelé útra
szóló repülőjegy a nyelviskolai prog-
ram vége után három nappal későbbi
időpontra történő megvételét, a repü-
lőjegyek összehasonlítását, mely-
ből látszik, hogy olcsóbb a jegy, ha
kedden utazik vissza. Ezen felül a cég
megengedi – számla alapján – elszá-
molni az étkezés díját, a londoni köz-
lekedési költségeket és a múzeumi
belépők árát.

Az adókötelezettség vizsgálata

■ **Repülőjegy költsége:** a munkavá-
llaló külföldi kiküldetés keretében vé-
gez munkát külföldön azáltal, hogy
a munkáltató által elrendelt nyelv-
oktatáson vesz részt. A kiküldetés
ez esetben megfelel az üzleti utazás
kategóriájának, ugyanis az utazás
alapvető célja a nyelvtanulás. Mivel
a hétvégi szabadidőprogram miatti
hosszabbítás nem befolyásolja az
utazás költségét, hiszen az akkor is
felmerült volna, ha a dolgozó a prog-
ram végén azonnal hazautazik, ezért
a repülőjegy költsége az szja-tör-
vény alkalmazásában nem minősül
adóköteles bevételnek [szja-törvény
7. § (1) bekezdés q) pontja].

■ **Szállás:** a szállás adókötelezett-
ségének megítélése a szakmai út
idejére azonos az utazásnál leírtak-
kal, azaz nem eredményez adófi-
zetést sem a munkavállalónál, sem
a munkáltatónál. A plusz napokra
jutó szállásdíj adókezelése attól
függ, hogy azt a dolgozó saját maga
finanszírozza, vagy azt is a munkál- ▶

MEGJELENT!

Neked mit jelent a nőiség?

KERESD ILLATMINTÁVAL A RELAY – INMEDIO ÜZLETEKBEN!

tató fizeti. Ugyanis, ha a munkáltató állja teljes egészében a szállásköltséget, akkor a magáncélra jutó rész fő szabály szerint munkaviszonyból származó jövedelemnek minősül. Figyelemmel azonban arra, hogy az szja-törvény 70. paragrafus (1) bekezdésének a) pontja alapján az üzleti utazáshoz kapcsolódó „más szolgáltatások” egyes meghatározott juttatásnak minősülnek, a speciális szabály felülírja az általánost, melynek következtében a munkáltató nevére szóló számla alapján kifizetett szállásdíj értékének 1,18-szorososa után 15 százalék szja-t és 17,5 százalék szochót köteles fizetni (a szocho mértéke idén július 1-jétől 17,5 százalék, azt megelőző időpontokban történt utazás esetén 19,5 százalék volt érvényes). Ez a szabály akkor alkalmazható, ha a munkavállaló nem a teljesítmény elismeréseképpen kapja ezt a lehetőséget, mert ha igen, akkor az egyes meghatározott juttatásokra vonatkozó szabály nem alkalmazható, hanem munkaviszonyból származó jövedelemről van szó. A szállás adókötelezettségének megítélését nem befolyásolja a barát kint tartózkodása, abban az esetben, ha az nem jelent extra kiadást a társaságnak. Nem kizárt, hogy van olyan munkáltató is, aki a barát szállásköltségét is megtéríti. Ebben az esetben a „kísérő” egyéb összevonás alá eső jövedelemben részesül, de az sem kifogásolható, ha erre a juttatásra úgy tekint a munkáltató, mint a munkavállaló üzleti utazásával kapcsolatos extra juttatásra, mely – az előbb hivatkozott rendelkezés alapján – egyes meghatározott juttatásként is értelmezhető.

■ **Oktatás ellenértéke:** az iskola rendszeren kívül biztosított képzés ellenértéke nem eredményez adófizetést, ha annak igénybevétele a munkavégzés, a tevékenység ellátásának hatókörében, a tevékenység ellátásának feltételeként történik. Még abban az esetben sem kell adót fizetni, ha a dolog, a szolgáltatás személyes szükséglet kielégítésére is alkalmas, és a tevékenység hatókörében történő hasznosítás, használat mellett nem zárható ki a magáncélú igénybevétel. Ez alól kivételt jelent, ha e törvény a hasznosítást, használatot, igénybevételt

vagy annak lehetőségét adóztatható körülményként határozza meg. Tekintettel arra, hogy ez utóbbi nem áll fenn, a londoni nyelviskola által kiállított számla – feltéve, hogy az a munkáltató nevére szól – nem minősül bevételnek. [szja-törvény 4. § (2a) bekezdés]. Itt érdemes megemlíteni – de valamilyen külföldön kiállított bizonylatra vonatkozik –, hogy a külföldi szolgáltatást nyújtóra nem vonatkozik a magyar előírásoknak megfelelő számla, de fontos, hogy kiderüljön a bizonylatból a költség összegének megállapításához szükséges valamennyi adat, így például a kiadás összege és pénzneme is. [szja-törvény 4. § (3) bekezdés].

■ **Étkezésre fordított kiadás:** az üzleti utazáshoz kapcsolódó étkezés a kifizető nevére szóló számla alapján egyes meghatározott juttatásnak minősül [szja-törvény 70. § (1) bekezdés a) pont]. A juttatás elszámolásának csak a munkáltató belső szabályzata, vagy annak hiányában a társaság által megállapított összeg szab gátat. Nem függ az adókötelezettség attól, hogy a boltban vásárolt szendvicsről vagy a szálloda éttermében elfogyasztott exkluzív étkezésről hozza a dolgozó a számlát.

■ **Múzeumi belépők:** az szja-törvény a kulturális szolgáltatás igénybevételének adómentességéről rendelkezik [szja-törvény 1. számú melléklet 8.28 b) pontja]. Ide tartozik a muzeális intézmény és művészeti létesítmény (kiállítóhely) kiállítására, színház-, tánc-, cirkusz- vagy zeneművészeti előadásra, közművelődési tevékenységet folytató szervezet által nyújtott kulturális szolgáltatás igénybevételére szóló belépőjegy ellenértéke. A törvény nem mondja ki, hogy csak a magyar intézményekre, létesítményekre vonatkozik a mentesség. Véleményem szerint nem is mondhatja ki, hiszen ez sértené az unión belül a diszkrimináció tilalmát, ezért a múzeumi belépő számlája adómentesen elszámolható, legfeljebb a minimálbér összegéig évente. Figyelní kell arra, hogy ha a dolgozó a cafeteria terhére kihasználta ezt a lehetőséget, akkor a kifizetőnek egyes meghatározott juttatásként kell kezelnie a múzeumi belépőjegyet is, mint

üzleti utazáshoz kapcsoló más szolgáltatást.

■ A helyi közlekedési jegyek adózásának megítélése attól függ, hogy a tömegközlekedési jegyek a szállásról az iskolába és az onnan visszavezető útra szólnak, vagy azokat a szabadidős program során vásárolta a munkavállaló. Utóbbi esetben ugyanis egyes meghatározott juttatásról van szó, míg az oktatáson való megjelenés érdekében vásárolt jegy, bérlet, esetleg taxiszoolgáltatás mint üzleti utazás adómentesen elszámolható.

Az átminősítés kockázata

Az adókötelezettséget jelentősen befolyásolja a juttatás valóságos tartalma. Ha a dokumentumokból megállapítható, hogy az utazást vagy az „extra napokat” a dolgozó jó munkájának elismeréseképpen, jutalomútként kapja, akkor a magáncélú juttatások összege munkaviszonyból származó jövedelemnek minősül. Ez abból következik, hogy az szja-törvény idevonatkozó rendelkezése egyértelműen kimondja, hogy ha a dolgozó a teljesítménye ellenértékéért részesül juttatásban, akkor nem alkalmazhatók az egyes meghatározott juttatások adózási szabályai [szja-törvény 1. § (10) bekezdés].

Ha a munkáltató ennek ellenére nem munkaviszonyból származó jövedelemként számfejtí a juttatást, akkor számolnia kell azzal, hogy egy esetleges adóhatósági vizsgálat során az adó megfizetése ellenére az adóhatóság a le nem vont egyéni járulékokra adóhiányt, adóbírságot és mulasztási bírságot állapíthat meg.

A kiadások adókötelezettségének megítélésénél az előbbieken ismertetett szempontokat kell mérlegelnie annak a társaságnak is, amely például az ügyvezető olaszországi üzleti tárgyalását szeretné üzleti utazásnak minősíteni, annak ellenére, hogy a tárgyalás egy-két napot vesz igénybe, és a dolgozót elkíséri a család is az egyhetes utazásra.

Továbbá nyáron az is előfordulhat, hogy a munkáltató a pénzügyi év zárásához kapcsolódóan kiutaztatja a dolgozókat például Mexikóba gyárlátogatásra, majd azt követően a munkavállalók egy mexikói körutazáson vesznek részt. Ilyen esetekben az utazás és a szállásra fordított kiadás ►

is adóköteles jövedelemnek minősül. Egy munkavállaló személyes vagy családi szükségletet kielégítő juttatásánál munkaviszonyból származó jövedelemtől beszélünk, míg több dolgozó részére szervezett szórakoztató rendezvény esetén szóba jöhet az egyes meghatározott juttatásnak minősítés is, feltéve, hogy a kiruccanás nem minősül jutalomnak [szja-törvény 70. §. (6) bekezdés b) pont].

Horváthné Szabó Beáta
adószakértő

Katások nyugdíja: így számít a szolgálati időnél, ki, mennyit adózik

A kisadózók társadalombiztosítási ellátásával több írásunkban foglalkoztunk már. Ezúttal a témára egy olvasónk kérdése kapcsán térünk vissza, aki a „Kataként is gondoljon a nyugdíjas évekre!” című, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) által küldött tájékoztató levél alapján kérte a kisadózó jogosultsági idejével összefüggő aggályának eloszlátását.

A kérdésnek további aktualitást ad az is, hogy a szociális hozzájárulási adó (szcho) mértékének változásával egy időben módosult a főállású kisadózó ellátási alapja. (A nem főállású, havi 25 ezer forint kata fizetésére kötelezett vállalkozó továbbra sem biztosított, és e jogviszonya alapján továbbra sem illeti meg semmilyen társadalombiztosítási ellátás.) Ennek megfelelően július 1-jétől a havi 50 ezer forintos katóhoz 98 100, míg havi 75 ezer forintos katóhoz 164 ezer forintos ellátási alap társul. Ez utóbbi meghaladja a minimálbér (149 ezer forint) összegét, ám az előbbi, még mindig jócskán alatta marad. Mi következik ebből a kisadózó majdani nyugellátását illetően?

Egyértelműen az, hogy a kisadózás tartama a majdani társadalombiztosítási nyugellátás szempontjából kedvezőtlenebb időszak, mint a minimálbér munkaviszony vagy az általános szabályok szerint adózó vállalkozó minimum járulékfizetéssel lefedett ideje.

Egyrészt az alacsony ellátási alap nyilvánvalóan „lefelé húzza” a nyugdíj alapjául szolgáló havi átlagkereset összegét. Minél hosszabb ez az időszak az átlagkereset-számítási idő-

szakon belül (ami főszabályként 1988. január 1-jétől a nyugdíjazásig tart), annál nagyobb mértékben jelentkezik a hatása.

Másrészt a minimálbért el nem érő összeg miatt alkalmazni kell az arányos szolgálati időszámítás szabályát a nyugdíj összegének meghatározása során. A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 39. szakasza értelmében, ha (az egyes) biztosítási jogviszonyban álló személynek (ideértve a kisadózót is) elért nyugdíjjárulék-alapot képező keresete, jövedelme a minimálbérnél kevesebb, akkor a törvény 20. paragrafusának alkalmazása során – az 1996. december 31-ét követő időszak tekintetében – a biztosítási időnek csak az arányos időtartama vehető szolgálati időként figyelembe. Ebben az esetben a szolgálati idő és a biztosítási idő aránya azonos a nyugdíjjárulék alapját képező kereset, jövedelem és a mindenkor érvényes minimálbér arányával.

Ezen szabály alkalmazása alapján a havi 50 ezer forint adót folyamatosan fizető kisadózó személy szolgálati ideje 2019-ben a következők szerint alakul:

$$(6 \times 94\,400) + (6 \times 98\,100) = 1\,155\,000 \text{ forint}$$

$$12 \times 149\,000 = 1\,788\,000 \text{ forint}$$

$$1\,155\,000 / 1\,788\,000 \times 365 = 236 \text{ (nap)}$$

Tehát az érintett 2019-ben 365 nap helyett kisadózóként csak 236 nap szolgálati időt szerez. Ez a veszteség szintén a nyugdíj összegét érinti negatívan, hiszen az az öregségi nyugdíj havi összegét az alapját képező havi átlagkereset összegének a megszerzett szolgálati időhöz tartozó, a 2. mellékletben meghatározott százaléka adja. Minél kevesebb a szerzett szolgálati idő, annál alacsonyabb a hozzá tartozó százaléérték.

Ugyanakkor az arányos szolgálati idő-számítás nem érinti a nyugdíjjogosultságot: sem az öregségi nyugdíjhoz minimálisan szükséges 20 év, sem pedig a nők kedvezményes nyugdíjához szükséges 40 év jogosultsági idő vonatkozásában. Ebből a szempontból 1 nap biztosításban töltött idő 1 nap szolgálati időnek, illetve 1 nap jogosultsági időnek minősül. Így például az a hölgy, aki 39 év jogosultsági időt tudhat magának 2018. december 31-éig, főállású kisadózóként havi 50 ezer forint katót fizetve 2019-ben megsze-

rezheti a hiányzó 40. évét, miközben – ahogy láttuk – csak 236 nappal gyarapodik a szolgálati ideje.

Összességében a főállású kisadózás a majdani társadalombiztosítási nyugellátás szempontjából nem optimális választás. A hátrány a magasabb (75 ezer forintos) kata fizetésével mérsékelhető.

Szintén csökken a veszteség, ha a biztosított kisadózói jogviszonya mellett rendelkezik további biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonnyal (például részmunkaidős munkaviszonnyal vagy megbízási jogviszonnyal). Ezek teljessé tehetik a szolgálati időt, illetve e jövedelmek is beleszámítanak a nyugellátás alapjába.

Ugyancsak javít a vázolt helyzeten, ha a vállalkozó olyan társadalombiztosítási, szociális vagy családtámogatási ellátásban részesül, amelyből nyugdíjjárulékot kell levonni. E körbe tartozik például az ápolási díj, a gyes, vagy éppen a rehabilitációs ellátás. Ezek teljes szolgálati időt jelentenek, összegük nyugdíj alapjául szolgálhat.

Ugyanakkor, ha a figyelembe vételük előnytelen, akkor a kereseti átlag megállapításánál az ezen időszakban szerzett jövedelmeket (az ellátás nyugdíjköteles részét, plusz a keresőtevékenységből származó nyugdíjjárulék-alapot, tehát jelen esetben az ellátási alapot) nem veszik figyelembe.

Winkler Róbert
nyugdíjszakértő

AJÁNLÓK

Változnak az ekáer szabályai, több ponton módosul az Art.

Az adózás rendjének változása főként az anyagi jogszabályokat érinti, ugyanakkor érdemes figyelemmel lenni az ekáer-kötelezettségre 2020. január 1-jétől érvényes új előírásokra is.

A jelenleg érvényes ekáerszabályok alapján a bejelentett adatok módosítására csak korlátozott ideig és korlátozott körben van lehetőség, így a korrekció indokának megjelölésével a) a fuvarozás megkezdéséig lehet módosítani:

- az ekáerszámhoz tartozó termék általános (kereskedelmi) megnevezését,
 - a kombinált nomenklatúrának a bejelentéskor hatályos szövege szerinti vámtarifaszámot (4 számjegyig, kockázatos termék esetén 8 számjegyig), illetve
 - új tételsort megadni,
- b) a termék kirakodási helyre történő megérkezéséig, belföldi címről más tagállamba történő fuvarozás esetében az ekáerszám érvényességi idején belül van lehetőség módosítani:
- az egyes termékmegnevezésekhez (tételhez) tartozó bruttó tömeget kilogrammban,
 - kockázatos termék esetében, ha a termék közúti fuvarozásának indoka termékbiztonság vagy termékértékesítés, az egyes termékmegnevezésekhez (tételhez) tartozó adó nélküli ellenértéket, egyéb célú közúti fuvarozás esetén az egyes termékmegnevezésekhez (tételhez) tartozó adó nélküli beszerzési árat vagy az ahhoz hasonló termék adó nélküli beszerzési árat, ilyen ár hiányában pedig az adó nélküli előállítási értéket,
 - a termék közúti fuvarozásához használt gépjármű forgalmi rendszámát, az Európai Unió más tagállamából belföldre irányuló fuvarozás esetén legalább azon gépjármű(vek) forgalmi rendszámát(ait), amellyel a belföldi útszakaszon történik a fuvarozás.
- Nem minősül hibás adatnak, ha a mennyiségre vonatkozó érték legfeljebb 10 százalékban tér el a tényleges adattól, azaz ebben az esetben nem szükséges a lejelentett adat módosítása.
- A hatályos ekáerrendelkezések nem adnak lehetőséget a bejelentés adatainak a bejelentés lezárását követő módosítására. 2020. január 1-jétől a bejelentés módosítására egy alkalommal lenne lehetőség az ekáerfelületen 3 munkanapon belül, de legkésőbb az állami adó- és vámhatóság adott szállítmánnyal közvetlenül összefüggő ellenőrzésének megkezdéséig. A módosítható adatok körét a pénzügyminisztérium rendeletben fogja meghatározni. A módosítást bejelentőnek módosítható adatonként 5 ezer forint pótlékot kell fizetnie a tételsorok számától függetlenül.
- Kérdéses, hogy a szabály megváltozása mennyiben fogja a bírságolási

gyakorlat szigorodását eredményezni, figyelemmel arra is, hogy a maximális bírság összege az áru értékének a 40 százaléka. Így a szabály megváltozásával érdemes megfontolni, hogy a társaság hogyan építi be a jelenlegi ekáerfolyamatba a bejelentések lezárását követően a bejelentések ellenőrzését és a hibás bejelentések javítását.

Enyhítést jelent az adózók számára, hogy a bírósági gyakorlattal összhangban bekerül a jogszabályba az a kitétel, hogy nincs helye ekáerrel kapcsolatos mulasztási bírság kiszabásának, ha az adózó igazolja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

dr. Bartha László
adóügyi szakjogász

A teljes cikket itt olvashatja el:
https://adozona.hu/2020_as_adovaltozasok

Készletek selejtezésének dokumentálása

Milyen esetekben indokolt a selejtezés, és hogyan kell azt dokumentálni? Ismergetjük a jellemző eseteket.

A vállalkozásoknál gyakran felmerül a selejtezés dokumentálásának, elszámolásának kérdése. Az Adózóna egyik olvasója például a következőt kérdezte: „Üdített, chipset, édességet a szavatossági idejük lejártá után – ha azokat akció keretében nem lehetett értékesíteni –, selejtezési jegyzőkönyv alapján kivezeti az üzlet a készletei közül. A könyvelésre selejtezési jegyzőkönyvet küldenek, darabszám és érték megjelölésével. A selejtezett árut a készletek közül elkönyveljük egyéb ráfordításként. Van-e egyéb kötelezettség az áru selejtezése kapcsán, ha azt a szavatossági idő miatt vezetik ki a könyvekből?”.

A kérdésnek legalább két vonatkozása van. Az egyik maga a konkrét áruismereti, illetve fogyasztóvédelmi összefüggés – amely a számviteltől független –, s amellyel kapcsolatban röviden érdemes megjegyezni (anélkül, hogy ennek részleteiben elmerülnénk), hogy eltérő idők, például a fogyaszthatósági, illetve a minőségmegőrzési idő jellemezhetnek egy árut. Előfordulhat, hogy bizonyos áru már nem értékesíthető, de mégis hasznosítható. Ezeket az áruismereti sajátosságokat érdemes figyelembe venni.

A második, és esetünkben releváns kérdés a számviteli elszámolás. A számviteli törvény nem határozza meg a selejtezés tartalmát. A törvényben csak az eszközök állományból való kivezetése szerepel, amely bekövetkezik egyrészt káresemény, másrészt feleslegessé válás miatt. Kitér viszont a törvény a vagyonért való felelősség kérdésére. Ezért a vállalkozásnak a számviteli politikájában, illetve az annak részét képező szabályzatában rendelkeznie kell a feleslegessé vált (immateriális javak, tárgyi eszközök, készletek) eszközök feltárásáról (vagyis, hogy milyen esetekben válnak feleslegessé) és selejtezéséről.

A selejtezésre vonatkozó részletes szabályok önálló selejtezési szabályzatban, illetve a leltározási és leltárkészítési szabályzat részeként is kialakíthatók a vállalkozás méretétől, összetettségétől, az eszközállomány nagyságától függően.

Szolnoki Béla
adószakértő, könyvvizsgáló

A teljes cikket itt olvashatja el:
<https://adozona.hu/szamvitel>

A munkavállalók ellenőrzésének korlátai: amit lehet, és amit nem

A munkaviszonnyal összefüggő ellenőrzések területére is vonatkozik az európai általános adatvédelmi rendelet (GDPR). Ezt egészíti ki a munka törvénykönyve rövid szabályozása, amely nemrégén változott. Az előírások meglehetősen általános jellegű korlátokat tartalmaznak, cikkünkben bemutatjuk, hogyan kell ezeket a gyakorlatban értelmezni.

A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 11/A paragrafusa szerint a munkavállaló a munkaviszonnyal összefüggő magatartása körében ellenőrizhető. Ennek keretében a munkáltató technikai eszközt is alkalmazhat, erről a munkavállalót előzetesen és írásban kell tájékoztatni.

Rögzíti az Mt. azt is, hogy a munkavállaló a munkáltató által a munkavégzéshez biztosított információtechnológiai vagy számítástechnikai eszközt, rendszert (a továbbiakban: számítástechnikai eszköz) kizárólag a munkaviszony teljesítése érdekében használhatja. Ettől a szabálytól azonban a jogalkotó a felek egyező akaratával eltérést enged. Ilyen megállapo- ▶

dás (eltérés) munkaszerződésbe vagy kollektív szerződésbe is foglalható.

Azt is rögzíti a törvény, hogy a munkáltató ellenőrzése során nem minden adatba tekinthet bele. A munkáltató a munkaviszony teljesítéséhez használt számítástechnikai eszközön tárolt, és a munkaviszonnyal összefüggő adatokat megismerheti, más adatokat (például a munkavállaló orvosi vizsgálatának eredménye) ugyanakkor abban az esetben sem, ha azok a munkáltató eszközén találhatók.

Az ellenőrzés megkezdésekor a munkáltató nem minden esetben tudja megkülönböztetni, hogy az adat összefügg-e a munkaviszonnyal. Ezen helyzetre nyújt megoldást az az új szabály, hogy munkaviszonnyal összefüggő adatnak minősül a korlátozás betartásának ellenőrzéséhez szükséges adat. Az ellenőrzés szabályai alkalmazandók abban az esetben is, ha a felek megállapodása alapján a munkavállaló a munkaviszony teljesítése érdekében saját számítástechnikai eszközt használ. Ebben az esetben ugyanakkor különösen ügyelni kell arra, hogy a munkáltató ne kezelje a munkavállaló magánéletéhez tartozó adatokat.

Az előzetes tájékoztatás kulcsfontosságú

Az ellenőrzés lehetősége tehát adott a munkáltató számára, nem mindegy ugyanakkor, hogy ezt a jogosultságot miként gyakorolja. Először is az Mt. 11/A paragrafusa, illetve a GDPR 13-15. paragrafusai alapján a munkavállalót az ellenőrzés általi adatkezelésekről előzetesen kell tájékoztatni. Ez pedig a gyakorlatban azt is jelenti, hogy tájékoztatást kell adni a munkavállaló számára arról, hogy bármikor, előzetesen meghatározott eljárási szabályokat követve ellenőrizhető a munkáltató nevében folytatott e-mailes vagy telefonos kommunikációja, a munkahelyi, illetve azon kívüli mozgása (GPS-szel), a munkaképes állapota (például alkoholszonda alkalmazásával), az eszközhasználat (laptop, asztali számítógép). Fontos így az ellenőrzési eljárás és az ahhoz kapcsolódó adatkezelések szabályzatban rögzítése, és fontos garanciális elem a szükségeségi-arányossági teszt elvégzése.

dr. Kéri Ádám ügyvéd

A teljes cikket itt olvashatja el:
https://adozona.hu/gdpr_adatvedelem

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK

Autó térítésmentes vagy kedvezményes juttatása

Munkáltató egyik dolgozójának térítés nélkül vagy piaci ár alatt szeretne kedvezményesen személygépkocsit átadni. Milyen adóterhekkel kell számolni a munkáltatónak és a munkavállalónak térítésmentes, illetve kedvezményes juttatás esetén?

SAKÉRTŐNK VÁLASZA:

A személyi jövedelemadóról szóló törvény (szja-törvény) 7. paragrafus (1) bekezdésének b) pontja értelmében az a vagyoni érték, amelynek a megszerzése alapjául szolgáló jogviszony keletkezésének napjára vonatkozóan megállapított szokásos piaci értékét a magánszemély nem köteles megfizetni, vagy ha csak a szokásos piaci érték egy részének megfizetésére köteles, akkor a szokásos piaci érték vagy annak a fizetési kötelezettség levonásával megállapított része – ha csak a törvény egyéb rendelkezéséből más nem következik – a magánszemély adóköteles jövedelmének minősül.

Az autó szokásos piaci értékének megállapítása történhet az Eurotax ár, vagy több hirdetés alapján számított átlagár szerint.

Munkaviszony esetén ez azt jelenti, hogy a személygépkocsi említett árából adott kedvezményt a dolgozó nem önálló tevékenységből származó jövedelmeként (személyi jellegű egyéb kifizetesként, de nem bérként) kell figyelembe venni (08-as bevallás 304. sor). A juttatást terhelő személyi jövedelemadót és a járulékokat az szja-törvény 46. paragrafusának (7)–(10) bekezdéseire, a Tbj. 50. paragrafusának (5) bekezdésére, valamint a szochotörvényre figyelemmel kell számfejtetni, megfizetni, bevallani, igazolni.

Az szja-törvény 46. paragrafus (6) bekezdése szerint az adóelőleg-megállapításra kötelezett kifizető a) az általa kifizetett (juttatott) bevételt terhelő adóelőleget akkor is megállapítja, ha annak a bevételből történő levonására bármely okból nincs lehetőség;

b) az a) pontban említett esetben, ha
 ba) a magánszemély vele munkaviszonyban áll,
 bb) a magánszemély részére bért (is) fizet,

bc) társas vállalkozás és a magánszemély a tevékenységében személyesen közreműködő tag

a rendszeresen ismétlődő bevétel-szerzést (különösen havi/heti bért, munkadíjat, tiszteletdíjat, személyes közreműködés ellenértékét, egyéb juttatást) eredményező jogviszonyban álló magánszemély helyett a megállapított adóelőleget megfizeti, és a magánszeméllyel szembeni követelés-ként nyilvántartásba veszi;

c) a b) pont szerinti követelését beszámíthatja a magánszeméllyel szemben fennálló bármely kötelezettségébe azzal, hogy a magánszemélyt megillető munkaviszonyból származó rendszeres bevétel esetében a beszámítást követően kifizetendő összeg nem lehet kevesebb a minimálbér havi összegének 50 százalékánál;

d) a b) és c) pont rendelkezései helyett az ott említett magánszemély esetében is a (7) bekezdés szerint jár el, ha a magánszeméllyel szemben nincs – valamint az adóévben a körülményekből következően várhatóan nem is keletkezik – olyan pénzben teljesítendő kötelezettsége, amelyből a le nem vont, de befizetett adóelőleget levonhatná.

(7) A (6) bekezdés b) pontjában nem említett magánszemély esetében – amennyiben a bevételt terhelő adóelőleg levonására nincs lehetőség –, valamint d) pontja rendelkezésének alkalmazása esetén az adóköteles bevételről kiállított igazoláson a kifizető feltünteti a le nem vont adóelőleg összegét is, és felhívja a magánszemély figyelmét arra, hogy az adóelőleg le nem vont részét köteles megfizetni. A kifizető az adóelőleg le nem vont részéről az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint adatot szolgáltat az állami adó- és vámhatóság részére.

(8) Az adóelőleg-megállapításra kötelezett kifizetőnek – kivéve, ha a (7) bekezdés szerint az adóelőleg megfizetésére a magánszemély köteles – a megállapított adóelőleget a kifizetés (a juttatás) hónapját követő hónap 12. napjáig kell megfizetnie, továbbá az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezése szerint kell bevallania azzal, ►

hogy a rendelkezés alkalmazásában elszámolt adóelőlegként a magánszemély által a befizetésre nyitva álló határidőig megszerzett bevételt terhelő adóelőleg vehető figyelembe. Az államháztartásról szóló törvényben meghatározott kincstári körbe tartozó, adóelőleg-levonásra kötelezett kifizetőnek e kötelezettségeit az államháztartásról szóló törvény és annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabály rendelkezéseinek figyelembevételével kell teljesítenie.

A Tbj. 50. paragrafusának (5) bekezdése szerint a foglalkoztató a biztosítottat terhelő járulékat akkor is köteles bevallani és befizetni, ha annak levonása a tárgyhónapban kifizetett jövedelemből nem lehetséges. A megelőlegezett járulékat a foglalkoztató a biztosítottal szemben fennálló követelésként veszi nyilvántartásba.

A cég által a vele munkaviszonyban álló magánszemély, illetve vezető tisztségviselője, tevékenységében személyesen közreműködő tagja, valamint az adózóval korábban munkaviszonyban álló, saját jogú nyugdíjasa [Tbj. 4. § f) pont], valamint az említett magánszemélyek közeli hozzátartozója részére személyi jellegű egyéb kifizetésként elszámolt összeg és az ahhoz kapcsolódó, törvényen alapuló, az államháztartás valamely alrendszere számára történő kötelező befizetés a vállalkozás érdekében felmerült költségnek minősül [társasági adóról szóló törvény 3. számú melléklet B)/3. pont].

Ha a cég a személygépkocsi beszerzésekor nem vonta le az áfát, akkor az értékesítés mentes az áfa alól. Ez van abban az esetben is, ha a beszerzéskor nem kellett áfát fizetni, de ha lett volna áfa, azt akkor sem lehetett volna levonni. Ha nem adómentes az értékesítés, akkor a szokásos piaci árnál kalkulálni kell az áfát is, mivel az is az eladási ár része.

**Surányi Imréné
okleveles közgazda**

Osztalék kifizetése cégnek készpénzben

Gazdasági társaság osztalékot fizetne ki a tulajdonos részére, amely egy másik gazdasági társaság. Mindkét cég mikrogazdálkodói beszámolót készít. Az ügyvezető készpénzben szeretné az osztalékot kifizetni, a magas bankköltségek elkerülése miatt. Arra hivatkozik, hogy az Art. 114. paragrafusa szolgáltatást és termékértékesítést említ, az osztalékfizetés pedig nem szerződésben meghatározott szolgáltatás, nem termékértékesítés. Így szerint nincs akadálya annak, hogy a több millió forint összegű osztalékot készpénzben fizesse ki a cég. Elfogadható-e ez az érvelés, illetve ennek alkalmazása esetén milyen szankció várható?

SAKÉRTŐNK VÁLASZA:

Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) 114. paragrafusa alapján: „Pénzforgalmi számlanyitási kötelezettség

(1) A belföldi jogi személynek és az általános forgalmi adó fizetésére kötelezett természetes személynek – ideértve az egyéni vállalkozót is – (a továbbiakban együtt: pénzforgalmi számla nyitására kötelezett adózó) legalább egy belföldi pénzforgalmi számlával kell rendelkeznie. Pénzforgalmi számla nyitására kötelezett adózó rendszeres gazdasági tevékenysége körében kizárólag pénzforgalmi számlát nyithat. Az első pénzforgalmi számlát a pénzforgalmi számlanyitásra kötelezett adózó adószámának közlésétől számított tizenöt napon belül kell megnyitni. Az adózó bevallásában, valamint kiutalási kérelmében feltűnő azon pénzforgalmi számla számát, amelyre a költségvetési támogatás kiutalását kéri.

(2) A pénzforgalmi számlanyitásra kötelezett adózó – törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában – a készpénzben teljesíthető fizetések céljára szolgáló pénzeszközök kivételével köteles pénzeszközeit pénzforgalmi számlán tartani, pénzforgalmát pénzforgalmi számlán lebonyolítani, és ennek érdekében pénzforgalmi számlaszerződést kötni.

(3) Pénzforgalmi számla nyitására kötelezett adózó adóköteles tevékenysége keretében más, pénzforgalmi számla nyitására kötelezett adózónak a vele vagy más jogalannyal kötött szerződés alapján, az abban meghatározott szolgáltatás vagy termékértékesítés – általános forgalmi adó felszámítása esetén az általános forgalmi adóval növelt – ellenértékéért, szerződésenként egy naptári hónapban legfeljebb másfél millió forint összegben teljesíthet készpénzfizetést.”

Emellett az adózás rendjéről szóló törvény (Art.) 40. paragrafusa szerint: „Készpénzfizetés bejelentése A készpénzfizetés napjától számított tizenöt napon belül az állami adó- és vámhatóságokhoz a vevőnek, a szolgáltatás igénybevevőjének – a vállalkozási tevékenységet nem folytató természetes személyek kivételével – be kell jelentenie a kapcsolt vállalkozások között létrejött, egymillió forintot meghaladó értékben teljesített szolgáltatások készpénzben teljesített kifizetéseit.”

A fentiek alapján minden belföldi gazdasági társaság pénzforgalmi számlanyitásra kötelezett Magyarországon. Ezt nem befolyásolja az a tény sem, hogy mikrogazdálkodói beszámolót készít-e. A kérdésből nem derül ki, hogy az osztalékban részesülő tulajdonos Magyarországon bejegyzett gazdasági társaság-e, de ha igen, akkor pénzforgalmi számla nyitására kötelezett.

A 114. paragrafus (3) bekezdése szerinti másfél milliós korlát valóban csak a szolgáltatásnyújtások és termékértékesítések ellenértékére vonatkozik, az osztalékfizetésre nem. Ugyanez igaz az Art. 40. paragrafusaiban előírt készpénzfizetésre vonatkozó bejelentési kötelezettségre is, hiszen ott is szolgáltatásnyújtás ellenértékére szól.

Ugyanakkor a 114. paragrafus (2) bekezdése alapján a pénzforgalmi számlanyitásra kötelezett adózó – a készpénzben teljesíthető fizetések céljára szolgáló pénzeszközök kivételével – köteles a pénzeszközeit pénzforgalmi számlán tartani, pénzforgalmát pénzforgalmi számlán lebonyolítani. Ez az előírás pedig az osztalékfizetésre is vonatkozik.

Tehát az osztalékfizetést is a pénzforgalmi számláján köteles a gazdasági társaság bonyolítani, kivéve, ha annak teljesítésére a házipénztárból kerül sor.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 14. paragrafus (5) bekezdésének d) pontja és a (8) bekezdése alapján a számviteli politika keretében el kell készíteni a pénzkezelési szabályzatot, amelyben rendelkezni kell legalább

- a pénzforgalom (készpénzben, illetve bankszámlán történő) lebonyolításának rendjéről,
- a pénzkezelés személyi és tárgyi feltételeiről, felelősségi szabályairól, ►

- a készpénzben és a bankszámlán tartott pénzeszközök közötti forgalomról,
- a készpénzállományt érintő pénzmozgások jogcímeiről és eljárási rendjéről,
- a napi készpénz záró állomány maximális mértékéről,
- a készpénzállomány ellenőrzésekor követendő eljárásról, az ellenőrzés gyakoriságáról,
- a pénzzárlás feltételeiről,
- a pénzkezeléssel kapcsolatos bizonylatok rendjéről és
- a pénzforgalommal kapcsolatos nyilvántartási szabályokról.

A fentiek szerint az osztalékfizetésre akkor van lehetőség a házipénztárból, ha arra ott megfelelő mennyiségű készpénz áll rendelkezésre, összhangban a napi készpénz-záróállomány maximális mértékével, és a pénzkezelési szabályzat lehetővé teszi a házipénztárból történő osztalékfizetést.

Ugyanakkor a mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámolóról szóló 398/2012. kormányrendelet 3. paragrafusának (3) bekezdése szerint a mikrogazdálkodó nem készít számviteli politikát. Ebből következően pénzkezelési szabályzatot készítésére sem kötelezett. Ha azonban ennek ellenére lenne pénzkezelési szabályzat, akkor a házipénztárból történő osztalékfizetésre csak azzal összhangban kerülhetne sor.

Összegezve a fentieket: ha a házipénztárban lévő készpénzállomány azt lehetővé teszi, akkor lehetséges a készpénzben történő osztalékfizetés, amit nem kell bejelenteni. A készpénzfelvételénél azonban mindenképpen gondoskodni kell a megfelelő bizonylatokról. Azt is érdemes mérlegelni, hogy a több millió forintos készpénzállomány és -kifizetés felkeltheti az adóhatóság figyelmét.

Antretter Erzsébet
senior menedzser,
Niveus Consulting Group

Bedolgozói és munkaviszony egyszerre

A jelenleg heti 40 órás munkaviszonyban, teljesítménybérben dolgozót foglalkoztathatjuk-e munkaviszonyban is és bedolgozói munkaviszonyban is ugyanazon tevékenység végzésére? A munkavállaló munkaviszonyban heti 3 napot (3x8 óra) végezne munkát a cég telephelyén, heti 2 napon (2x8 órában) pedig az otthonában végezne munkát ugyanannak a munkáltatónak. Ha van lehetőség a kétféle munkaviszony együttes alkalmazására, akkor hogyan kell eljárni a szabadság, betegszabadság, fizetett ünnep tekintetében? Munkaszerződést külön kell-e írni a kétféle foglalkoztatási formára?

SAKÉRTŐNK VÁLASZA:

Alapvetően nincs kizáró oka annak, hogy egy munkáltatóval két munkaviszony álljon fenn. Jogi szempontból különállónak kell tekinteni a párhuzamosan, azonos felek között fennálló jogviszonyokat, jelen esetben azonban fokozottan felmerülhet a joggal való visszaélés kérdése. Mivel a két munkakör azonos, és a feladatok egy munkakör keretei között is elváthatók lennének, ügyelni kell arra, hogy ne a „főálláson” belüli munkaidő meghosszabbításáról legyen szó. Ha ugyanis csak a munkaidőre és a pihenőidőre vonatkozó szabályok kijátszása érdekében létesül a párhuzamos munkaviszony, a létrejött szerződés semmis. Ugyanakkor nincs akadálya a kérdésben leírt megoldásnak, de a munkáltatónak fel kell készülnie arra, hogy egy esetleges ellenőrzés esetén megfelelő indokot tudjon megjelölni.

A kétféle foglalkoztatási jogviszonyra két külön munkaszerződést kell kötni.

A párhuzamosan fennálló jogviszonyokból eredő jogok és kötelezettségek jogviszonyonként külön-külön bírálandók el, így a munkavállalót

a szabadság, a betegszabadság, a különféle pótszabadságok a végkielégítés minden munkaviszonyában megilleti, ha azok jogosultsági feltételei az egyes jogviszonyaiban külön-külön is fennállnak.

A munkaidő mértékére vonatkozó korlátok szempontjából sem számíthatók egybe a különböző jogviszonyok.

dr. Hajdu-Dudás Mária
munkajogi ügyvéd

Áfa közmű térítés nélküli átadásakor

Cég saját tulajdonú telkére – melyet magánszemélytől vett meg, így a szerzés nem volt áfaköteles – utat épít, mely a befejezés után állami tulajdonba kerül, ingyenes átadás keretében. Az út építése során az áfaösszeget nem fogja a cég visszaigényelni, így nem lesz áfafizetési kötelezettsége sem. Kell-e áfát fizetni a az út átadásakor, ha az útépités során nem igényli vissza az áfát a cég?

SAKÉRTŐNK VÁLASZA:

Az áfatörvény szerint ellenérték fejében teljesített termékértékesítés az is, ha az adóalany a terméket vállalkozásából véglegesen kivonva, azt saját vagy alkalmazottai magánszükségletének kielégítésére vagy általában, vállalkozásától idegen célok elérésére ingyenesen felhasználja, illetőleg azt más tulajdonába ingyenesen átengedi, feltéve, hogy a termék vagy annak alkotórészeinek szerzéséhez kapcsolódóan az adóalanyt egészben vagy részben adólevonási jog illette meg.

Tehát az ingyenes ügylet csak akkor adóköteles, ha az adóalanyt egészben vagy részben adólevonási jog illette meg a beszerzéskor, ellenkező esetben az ügylet nem minősül adóköteles termékértékesítésnek.

dr. Bartha László
adóügyi szakjogász